

Asia: VN/9627/2026

Hallituksen esitys eduskunnalle ammatillisesta koulutuksesta annetun lain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi

Lausuntonne pääasiallinen sisältö

Lausuntonne pääasiallinen sisältö

Elinkeinoelämän keskusliitto EK pitää häiriötilanteita ja poikkeusoloja koskevia ehdotuksia pääsääntöisesti kannatettavina. Tosin EK pitäisi perusteltuna, että ammatillisessa koulutuksessa ensisijaisuus katsottaisiin poikkeusoloissa niiden aiheuttaman koulutustarpeen, eikä opiskelijan iän perusteella.

EK vastustaa esitystä työelämätoimikuntien lakkauttamisesta ilman korvaavaa mallia. Siksi EK ei ota tässä lausunnossa kantaa ammatillisen koulutuksen lainsäädännön yksittäisiin teknisiin muutoksiin, joissa poistetaan maininta työelämätoimikunnista.

Häiriötilanteita ja poikkeusoloja koskeva ehdotukset

Lausuntonne koskien häiriötilanteen määrittelyä

-

Lausuntonne koskien ehdotusta yksityisten koulutuksen järjestäjien varautumisvelvollisuudeksi

-

Lausuntonne koskien ehdotusta oppivelvollisten ensisijaisuudelle poikkeusoloissa ja häiriötilanteissa

EK pitää oppivelvollisten ensisijaisuutta varsinkin lukiokoulutuksessa perusteltuna ratkaisuna. Kuitenkin ammatillisessa koulutuksessa koulutetaan myös huoltovarmuuden kannalta keskeisiä osaajia, joille on korostunutta tarvetta varsinkin pitkittyvissä poikkeusoloissa ja häiriötilanteissa. EK pitää tärkeänä, että poikkeusoloissa ja häiriötilanteissa on mahdollista asettaa etusijalle tiettyjä kyseisessä tilanteessa tarvittavia koulutuksia opiskelijoiden iästä riippumatta. Tämä tulisi huomioida esityksen jatkovalmistelussa lausuntokierroksen jälkeen.

Lausuntonne koskien ehdotusta ammatillisesta koulutuksesta annetun lain uudeksi 45 a §:ksi

-

Lausuntonne koskien ehdotusta ammatillisesta koulutuksesta annetun lain uudeksi 52 a §:ksi

-

Lausuntonne koskien ehdotusta ylioppilastutkinnosta annetun lain uudeksi 4 a §:ksi

-

Lausuntonne koskien ehdotusta lukiolain uudeksi 18 a §:ksi

-

Lausuntonne koskien ehdotusta lukiolain 4 §:n muuttamisesta

-

Lausuntonne koskien ehdotusta tutkintokoulutukseen valmentavasta koulutuksesta annetun lain uudeksi 26 a §:ksi

-

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 8 §:ää koskevat muutokset

Lausuntonne koskien lain 8 §:ään ehdotettavia muutoksia

-

Ylioppilastutkinnosta annettuun lakiin ehdotettavat muutokset

Lausuntonne koskien lain 5 a §:ään ehdotettavaa muutosta

-

Lausuntonne koskien lain 21 §:ään ehdotettavaa muutosta

-

Lausuntonne koskien lain 22 §:ään ehdotettavaa muutosta

-

Lausuntonne koskien lain 24 §:ään ehdotettavaa muutosta

-

Ammatillisen koulutuksen työelämätoimikunnat

Lausuntonne koskien ammatillisen koulutuksen työelämätoimikuntia koskevia muutosehdotuksia

Elinkeinoelämän keskusliitto EK pitää työelämän tiivistä ja rakenteellista osallistumista ammatillisen koulutuksen kehittämiseen kriittisen tärkeänä, ja vastustaa työelämätoimikuntien lakkauttamista. Työelämätoimikuntien nykyisiä tehtäviä, roolia, rakennetta ja nimeä voidaan ja pitääkin kehittää,

mutta työelämällä on tärkeää olla kiinteä ja rakenteellinen rooli ammatillisen koulutuksen kehittämisessä ja laadun varmistamisessa muiden Pohjoismaiden tapaan.

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 4 § määrää, että ”tutkinnoissa, koulutuksessa ja niiden järjestämisessä tulee ottaa huomioon työ- ja elinkeinoelämän tarpeet. Tutkintoja ja koulutusta suunniteltaessa, järjestettäessä, arvioitaessa ja kehitettäessä sekä osaamistarpeita ennakoidessa tulee tehdä yhteistyötä työ- ja elinkeinoelämän kanssa.” Käytännössä yhteistyötä työelämän kanssa järjestelmätasolla on toteutettu työelämätoimikunnissa.

Esityksen perusteluissa on käyty läpi kansainvälisiä esimerkkejä varautumiseen liittyen, mutta kansainvälisten esimerkkien vertailu työelämätoimikuntien lakkauttamisesta puuttuu kokonaan. Lakkautettavaksi esitettävässä työelämätoimikuntajärjestelmässäkin työelämän vaikutusmahdollisuudet ammatilliseen koulutukseen ovat olleet selvästi muita Pohjoismaita vähäisemmät. Nyt ammatillisen koulutuksen lainsäädäntöön ei jää enää käytännössä säännöksiä, jotka turvaisivat työelämän osallistumisen ammatillisen koulutuksen kehittämiseen.

Esityksen vaikutusarvioinneissa todetaan, ettei työelämätoimikuntien lakkauttamisella olisi suoria vaikutuksia työnantajiin ja työelämään. EK:n näkemyksen mukaan työelämätoimikuntien lakkauttamisella on väistämättä negatiivisia vaikutuksia työnantajille ja työelämään, kun työelämän osallistuminen ammatillisen koulutuksen laadun varmistamiseen ja tutkintojen kehittämiseen vähenee.

Karvin työelämäsiirtymiä ammatillisesta peruskoulutuksesta tarkastellut kansainvälinen paneeli nosti omassa arviointiraportissaan ammatillisen perustutkinnon suorittaneiden korkean työttömyyden yhdeksi merkittäväksi taustatekijäksi työelämäyhteyksien heikkouden. Tästäkin näkökulmasta työelämän osallistumista ja vaikuttavuutta ammatillisen koulutuksen kehittämiseen tulisi EK:n näkemyksen mukaan vahvistaa eikä heikentää.

EK pitää välttämättömänä, että ennen nykyisen työelämätoimikuntajärjestelmän lakkauttamista valmistellaan korvaava malli, joka turvaa työelämän osallistumisen ammatillisen koulutuksen kehittämiseen ja laadunvarmistukseen.

Täsmennykset toisen asteen lukuvuosimaksuja koskeviin säännöksiin

Lausuntonne koskien lukiolain 34 a §:ään ehdotettavaa muutosta

-

Ammatillisen koulutuksen toiminnanohjauksen kokeilusta annettuun lakiin ehdotettava muutos

Lausuntonne koskien lain 3 §:ään ehdotettavaa muutosta

-

Heinonen Ulla
Elinkeinoelämän keskusliitto EK

Vieltojärvi Mikko
Elinkeinoelämän keskusliitto EK